

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-81625851-610- 456
Konu : Soru Önergesi (7/9881)

05.11.2024

7/9881 GZ 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.03.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1389618 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Ankara Milletvekili Sayın Koray AYDIN tarafından yöneltilen 7/9881 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"4857 sayılı İş Kanunu, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir. Kanunun 4'üncü maddesindeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. 854 sayılı Deniz İş Kanunu ise denizlerde, göllerde ve akarsularda Türk Bayrağını taşıyan ve yüz ve daha yukarı grostonilatoluk gemilerde bir hizmet akti ile çalışan gemiadamları ve bunların işverenleri hakkında uygulanmaktadır.

Balıkçı gemilerine ilişkin iş sağlığı ve güvenliği koşullarını düzenleyen alt düzenleme, 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 'Balıkçı Gemilerinde Yapılan Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik' ile hüküm altına alınmıştır. Anılan Yönetmelik, 23/11/1993 tarihli ve 93/103/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine paralel olarak ulusal mevzuata kazandırılmıştır. Mezkûr Yönetmelikte hem mevcut gemiler için hem de yeni inşa edilen gemiler için asgari sağlık ve güvenlik gerekleri, can kurtarma ve hayatta kalma ekipmanı ile ilgili asgari güvenlik ve sağlık gerekleri ve sektör çalışanlarına özgü kişisel koruyucu donanım ile ilgili asgari güvenlik ve sağlık gerekleri belirlenmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği'nin kapsamı 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki işyerleridir. 6331 sayılı İSG Kanunun 'Kapsam ve istisnalar' başlıklı 2'nci maddesinde belirtildiği üzere Kanun, kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. Dolayısıyla bir işverene bağlı olarak gemi ve balıkçılık faaliyetlerinde çalışanlar da İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındadır.

Ayrıca, kayıt dışı istihdamla mücadele konusunda ülkemizde onbeş yılı aşkın süredir toplumun tüm kesimlerinin sürece dahil edildiği bir mücadele yürütülmektedir. Bu yöndeki çalışmalar sadece belli bir grubu kayıt altına almaya yönelik olarak değil, ülke geneline yayılarak tüm istihdam piyasasını kapsayacak şekilde organize edilmiştir.

Bununla birlikte, balıkçılık sektöründe saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alarak çalışanların prime esas günlük kazançları asgarî ücretin otuzda biri olup bu tutarın altında olamaz. Ayrıca bu şekilde çalışanlara hafta sonu, fazla çalışma, bayram çalışması gibi nedenlerle ödenen ücretler de prime tabi tutulur.

Diğer taraftan, kayıt dışı istihdama ilişkin veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmaktadır."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat İŞKhan
Bakan